

FÖRFATTNINGSSAMLING

RIKTLINJER FÖR FÄRDTJÄNST, RIKSFÄRDTJÄNST OCH RESOR TILL DAGLIG VERKSAMHET

Antagen 2025-02-24

STYRANDE DOKUMENT

Dokumenttitel	Riktlinjer för färdtjänst, riksfärdtjänst och resor till daglig verksamhet
Diarienummer	KK25/65
Kategori av styrdokument	Normerande
Fastställd av	Kommunstyrelsen
Beslutsdatum	2025-02-24
Giltighetstid	Gäller fr o m 2025-04-01 och tillsvidare
Omfattar	(Politisk nivå) Kommunstyrelsen (Tjänstenivå) Kollektivtrafikenheten
Dokumentansvarig	Kollektivtrafikenheten
Uppföljning	Vid behov

KATEGORIER AV STYRDOKUMENT

Organiserande	Förklarar, tydliggör och reglerar kommunens roll- och ansvarsfördelning samt vem som har rätt att fatta beslut.
Normerande	Beskriver kommunens förhållningssätt i en viss fråga eller ger direktiv för hur något ska utföras och syftar till att styra beteenden utifrån en gemensam värdegrund.
Aktiverande	Beskriver vad kommunen vill förändra eller uppnå inom specifika områden och syftar till att ge ett uppdrag att handla på ett visst sätt.
Reglerande	Anger villkoren för kommunal service och vilka krav kommunen ställer på de som lever, verkar och vistas i Nyköping.

INNEHÅLL

1 ALLMÄNT OM FÄRDTJÄNST, RIKSFÄRDTJÄNST OCH RESOR TILL DAGLIG VERKSAMHET	1
1.1 Lagar	1
2 FÄRDTJÄNST.....	2
2.1 Vem har rätt till färdtjänst?	2
2.2 Barns rätt till färdtjänst.....	2
2.3 Färdtjänst med ledsagare	3
2.4 Resor med färdtjänst i annan kommun.....	3
2.5 Utredning och beslut.....	3
2.6 Arbetsresor	3
2.7 Återkalla beslut om färdtjänst.....	4
3 RESOR TILL DAGLIG VERKSAMHET	4
3.1 Syfte	4
3.2 Omfattning.....	4
3.3 Avgift.....	4
4 RIKSFÄRDTJÄNST	5
4.1 Vem har rätt till riksfärdtjänst?	5
4.2 Barns rätt till riksfärdtjänst.....	5
4.3 Utförande	6
4.3.1 Tåg med ledsagare	6
4.3.2 Flyg	6
4.3.3 Färdtjänstfordon hela resvägen.....	6
4.3.4 Samåkning	6
4.4 Ledsagare.....	6
4.5 Avgift.....	7
5 ÖVERKLAGAN.....	7
6 PERSONUPPGIFTER OCH GDPR	7

7	ÄNDRINGSHISTORIK.....	8
----------	------------------------------	----------

1 ALLMÄNT OM FÄRDTJÄNST, RIKSFÄRDTJÄNST OCH RESOR TILL DAGLIG VERKSAMHET

Färdtjänst är en form av särskild kollektivtrafik och är ett komplement till den allmänna kollektivtrafiken. Färdtjänst ska ge möjlighet för personer med varaktiga funktionsnedsättningar att förflytta sig på egen hand.

Riksfärdtjänst är resor som sker till och från kommun utanför Södermanlands län. Personer som har en funktionsnedsättning som gör att man måste resa på ett mer kostsamt sätt kan ansöka om riksfärdtjänst för fritidsresor, till exempel resor till släkt och vänner.

Resor till och från daglig verksamhet är för personer som är beviljade daglig verksamhet enligt LSS och avser resor till och från arbetet. För att få tillstånd för resor krävs att personen har ett färdtjänstbeslut i Nyköpings kommun.

1.1 Lagar

Färdtjänst

Reglerna om färdtjänst grundar sig på följande bestämmelser:

- Lag (1997:736) om färdtjänst

Riksfärdtjänst

Reglerna om riksfärdtjänst grundar sig på följande bestämmelser:

- Lag (1997:735) om riksfärdtjänst

2 FÄRDTJÄNST

2.1 Vem har rätt till färdtjänst?

Den allmänna kollektivtrafiken är till stor del anpassad och tillgänglig för personer med funktionsnedsättning. Det innebär att resor kan ske i kombination med allmän kollektivtrafik som är anpassad och med färdtjänstfordon.

Resorna samordnas vilket innebär att resenären måste beräkna extra tid för det.

För att beviljas färdtjänst krävs det att den sökande:

- Är folkbokförd i Nyköpings kommun
- Har stadigvarande fysisk och/eller psykisk funktionsnedsättning
- Funktionshindret ska i normalfallet ha en beräknad varaktighet av minst 3 månader
- Funktionshindret ska regelmässigt förorsaka stora svårigheter att använda ordinarie kollektivtrafik. Vid bedömning ska hänsyn tas till den enskildes förmåga

Personer med intellektuell funktionsnedsättning och har påtagliga svårigheter att orientera sig kan beviljas färdtjänst, såvida orienteringssvårigheterna inte enbart gäller enstaka mål.

Psykiska problem, till exempel olika slag av fobier, kan berättiga till färdtjänst i de fall problemen kan uppstå vid själva resandet. En sådan fobi ska vara väl styrkt av specialistmottagning. Färdtjänst ska inte beviljas i ärenden då resandet i sig är målet, exempelvis vid ångestdämpande terapi vid psykiska problem eller orostillstånd.

Färdtjänst kan inte beviljas vid avsaknad av allmänna kommunikationer, lång väg till busshållplats eller glest trafikutbud. Det kan inte heller beviljas på grund av tillfällig funktionsnedsättning, sjukdom eller för resor som av någon anledning bekostas av det allmänna.

2.2 Barns rätt till färdtjänst

En person under 18 år kan beviljas färdtjänst om personens funktionshinder medför väsentliga svårigheter att förflytta sig. Vid bedömningen ska hänsyn tas till barnets bästa. Det ska beaktas att personens vårdnadshavare bär ett ansvar för att tillgodose personens behov av att förflytta sig, inom ramen för vårdnadsansvaret. Ansvaret sträcker sig dock inte längre än det ansvar vårdnadshavaren hade haft för en person i samma ålder utan funktionshinder.

Resor med färdtjänst ska inte användas för resa som anordnas inom skolans regi.

2.3 Färdtjänst med ledsagare

Färdtjänstberättigad kan beviljas rätt till att ta med en ledsagare om det krävs för att resan ska kunna genomföras.

För att beviljas ledsagare ska en eller flera av följande kriterier vara uppfyllda:

- Omfattande orienteringssvårigheter
- Hjälpbehov vid toalettbesök
- Medicinteknisk utrustning som inte kan klaras utan hjälp
- Svår psykisk funktionsnedsättning
- Kan inte sitta utan stöd
- Övriga speciella skäl

2.4 Resor med färdtjänst i annan kommun

Vid resor inom en kommun utanför Södermanlands län.

Vid sidan av färdtjänst och riksfärdtjänst finns även färdtjänst i annan kommun. Detta innebär att hemkommunen vill hjälpa till att anordna färdtjänstresor för sina kommuninvånare i andra kommuner där de tillfälligtvis vistas. Resenären får en biljett för den kommun som resan avser.

2.5 Utredning och beslut

Beslutsunderlaget är det som framkommer i ansökan, medicinskt utlåtande och i en dialog mellan den sökande och handläggaren.

Beslutet innehåller vilket färdmedel den sökande beviljats samt giltighetstid.

Personer som flyttar in i kommunens särskilda boenden för äldre och personer 90 år eller äldre beviljas tillsvidare tillstånd med ledsagare.

I de fall den sökande har förflytningsproblem som hänger samman med snö, kyla eller halka, kan beslut fattas om färdtjänst under vintertid. Vintertillståndet gäller under perioden 1 november till 30 april.

För personer som bor på korttidsboende kan tre (3) resor med färdtjänst mellan korttidsboendet och hemadressen beviljas under tiden beslut om övriga vårdinsatser utreds.

2.6 Arbetsresor

Färdtjänstberättigad som arbetar har möjlighet att köpa månadskort för arbetsresor. Arbetsresor kan endast ske mellan hemmet och arbetsplatsen. Arbetsresor gäller inte till praktikplats. Avgiften för arbetsresor motsvarar den avgift som gäller för månadskort inom kollektivtrafiken.

2.7 Återkalla beslut om färdtjänst

Färdtjänstillståndet kan återkallas eller ändras om förutsättningarna för beslutet ändras eller om kollektivtrafiken förändras så resor möjliggörs.

Tillståndet kan också återkallas om färdtjänst används för resor som inte omfattas av tillståndet.

3 RESOR TILL DAGLIG VERKSAMHET

3.1 Syfte

Syftet med resa till och från daglig verksamhet är att personer som är beviljade daglig verksamhet enligt LSS 9 § 10 daglig verksamhet ska kunna ta sig till och från arbetet.

För att få tillstånd för resor krävs att personen har ett färdtjänstbeslut i Nyköpings kommun.

3.2 Omfattning

Resor till och från daglig verksamhet gäller två resor per dag som måste gå till och från arbetsplatsen. Resenären kan resa från hemmet eller korttids.

Det går även bra för de som går på Campus att åka antingen från Campus till arbetet eller från arbetet till Campus. Resa mellan Campus och hemmet bokas genom till exempel färdtjänst.

Resor till och från daglig verksamhet kan bara utföras inom Nyköpings kommun. Om daglig verksamhet förläggs på annan ort så kan inte resorna anordnas inom ramen för avtalet resor till daglig verksamhet.

3.3 Avgift

Avgiften för resor till och från daglig verksamhet motsvarar den avgift som gäller för periodkort inom den allmänna kollektivtrafiken, Sörmlandstaxan.

Fakturering sker för innevarande månad för periodkort. Hela summan faktureras, avdrag görs i normalfallet inte.

4 RIKSFÄRDTJÄNST

4.1 Vem har rätt till riksfärdtjänst?

Riksfärdtjänst är resor som sker från Nyköpings kommun till kommun utanför Södermanlands län tur och/eller retur.

Personer som har en funktionsnedsättning som gör att man inte kan resa till normala reskostnader, kan för fritidsresor till exempel resor till släkt och vänner ansöka om riksfärdtjänst. Det kan vara att man måste resa med ett dyrare färdstätt än andra utan funktionsnedsättning eller att man måste ha någon med sig för att klara av resan.

För att beviljas riksfärdtjänst krävs det att:

- Funktionshindret för den sökande ska vara stort och varaktigt. Enbart hög ålder, mindre funktionsnedsättningar, rädsla eller oro och allmänna svårigheter att resa med den reguljära kollektivtrafiken räcker inte för att vara berättigad till riksfärdtjänst.
- Funktionshindret ska medföra att resorna inte kan ske till normala reskostnader. Det innebär att resor inte kan genomföras på egen hand med allmänna kommunikationer och med den service som normalt kan erhållas av trafikföretaget.
- Funktionshindret ska i normalfallet ha en beräknad varaktighet av minst 6 månader.
- Ändamålet med resan är rekreation eller fritidsverksamhet eller annan enskild angelägenhet.
- Resan görs inom Sverige från en kommun till en annan.
- Resan inte bekostas av det allmänna, till exempel sjukresor.

Riksfärdtjänst kan inte beviljas för resor till och från arbete.

Ansökan om riksfärdtjänst görs för varje enskild resa och ska skickas in senast 3 veckor före avresan. Undantag i handläggningstid kan ske vid till exempel begravning eller annan särskild omständighet.

4.2 Barns rätt till riksfärdtjänst

En person under 18 år kan beviljas riksfärdtjänst om personens funktionshinder medför väsentliga svårigheter att förflytta sig. Vid bedömningen ska hänsyn tas till barnets bästa. Det ska beaktas att personens vårdnadshavare bär ett ansvar för att tillgodose personens behov av att förflytta sig, inom ramen för vårdnadsansvaret. Ansvaret sträcker sig dock inte längre än det ansvar vårdnadshavaren hade haft för en person i samma ålder utan funktionshinder.

Riksfärdtjänst beviljas inte för resor som anordnas inom skolans regi.

4.3 Utförande

Riksfärdtjänstresa kan ske med:

- Tåg, flyg och andra allmänna kommunikationer
- Taxi eller annat särskilt anpassat färdtjänstfordon

4.3.1 Tåg med ledsagare

Tågresa med ledsagare ska prövas i första hand. De flesta tåg är anpassade för att rullstolsburna ska kunna resa med tåg.

Behov av ledsagare vid tågresa kan vara befogat för att resan ska kunna genomföras. Ledsagaren kan behöva hjälpa resenären på toalettbesök eller vara ett allmänt stöd för att resan ska kunna genomföras. Beslut om tågresa med ledsagare kan vid behov kompletteras med färdtjänstfordon för att resenären ska komma ända fram till besöksadressen.

4.3.2 Flyg

Flyg kan i vissa lägen vara ett billigare alternativ än tåg med ledsagare. Flyget har generellt en hög servicenivå och för resenärer med funktionsnedsättning finns oftast extraservice. På grund av begränsningar i flygförbindelserna kan riksfärdtjänstresa komma att kompletteras med tillstånd för tåg med ledsagare eller färdtjänstfordon.

4.3.3 Färdtjänstfordon hela resvägen

Tillstånd att åka färdtjänstfordon hela resvägen kan bli aktuellt när sökande, inte ens med hjälp av ledsagare, har förutsättningar att på ett rimligt sätt klara en resa med allmänna kommunikationer.

4.3.4 Samåkning

Resorna samordnas vilket innebär att resenären måste beräkna extratid för det. Detta innebär även att om det inte finns särskilda anledningar så kan resan tidigare- eller senareläggas. Hur stor förskjutning i tiden som är möjligt och rimligt är beroende av resenärens hälsa och syftet med resan.

4.4 Ledsagare

Avgiftsfri ledsagare kan beviljas.

Många personer med funktionsnedsättning kan använda den allmänna kollektivtrafiken om de har en ledsagare med sig.

Om ledsagare ska beviljas för resor med färdtjänstfordon ska hjälpbehovet vara att det inte är möjligt eller rimligt att föraren av fordonet kan bistå i dessa situationer.

För att beviljas ledsagare gäller det att det är behovet av hjälp under själva resan som är berättigande. Hjälpbehov före och efter resa är i sig inte berättigande.

Sökande ska själv ordna en person som kan ställa upp som ledsagare. Att sökande inte har någon som kan ställa upp som ledsagare, utgör ingen grund för att bevilja riksfärdtjänst med särskilt färdtjänstfordon hela vägen.

4.5 Avgift

Vid resa med riksfärdtjänst ska den resande betala en egenavgift som motsvarar normala reskostnader med allmänna kommunikationer. Avgiften tas ut i samband med resans genomförande.

5 ÖVERKLAGAN

Beslut om färdtjänst och riksfärdtjänst kan överklagas. Överklagan ska vara skriftlig och skickas till Kollektivtrafikenheten inom tre veckor från det att den sökande mottagit sitt beslut. Mer information om överklagande finns på Nyköpings kommuns hemsida.

6 PERSONUPPGIFTER OCH GDPR

Personuppgifter är all slags information som direkt eller indirekt kan kopplas till en person som är i livet, till exempel namn, personnummer, foto, hälsotillstånd med mera.

Nyköpings kommun behandlar personuppgifter för att kunna fullgöra sina skyldigheter mot invånare och näringsidkare samt för att ge god service och administrera de tjänster som erbjuds inom kommunen.

När du skickar e-post, använder en e-tjänst, beställer informationsmaterial, lämnar en synpunkt eller ställer en fråga via vårt e-postformulär lagras dina personuppgifter i syfte att Nyköpings kommun ska kunna handlägga ditt ärende, eller nå dig när vi svarar på din fråga.

Mer information finns på Nyköpings kommuns hemsida.

7 ÄNDRINGSHISTORIK

Rev	Författare	Beskrivning av förändring	Datum